

5.4. Շրջակա միջավայրի 2017 թվականի նոյեմբեր ամսվա աղտոտվածության մշտադիտարկում

5.4.1. Բնակավայրերի օդային ավազանի որակի մշտադիտարկում: Ըստ ՀՀ բնապահպանության նախարարության տեղեկատվության, նոյեմբեր ամսին ՀՀ բնակավայրերի օդային ավազանի որակի շուրջօրյա ակտիվ նմուշառմամբ մշտադիտարկման միջոցառումներ են իրականացվել 15 ստացիոնար դիտակայաններում: Մթնոլորտն աղտոտող նյութերի պարունակությունները որոշելու համար շուրջօրյա ակտիվ նմուշառման միջոցով վերցվել է օդի 1 290 փորձանմուշ, պասիվ նմուշառման 214 դիտակետից՝ 1 518 փորձանմուշ: Երևան և Ալավերդի քաղաքների ավտոմատ դիտակայանների միջոցով կատարվել է օդի համապատասխանաբար 34 282 և 10 557 դիտարկում:

Դիտարկման համակարգում ընդգրկված ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդի որակի ցուցանիշները, 2017թ. նոյեմբեր

	Դիտակայանների և դիտակետերի քանակը, <i>միավոր</i>	Վերահսկվող նյութերը	Փորձանմուշների քանակը, <i>միավոր</i>	Վերահսկվող նյութերի կոնցենտրացիաների զերագանցումը ՍԹԿ-ից
ք.Երևան	48	րնդհանուր փոշի	35 309	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի օքսիդներ		
		ածխածնի մոնօքսիդ		
		գետնամերձ օդոն		
ք.Գյումրի	25	րնդհանուր փոշի	222	2.2 անգամ
		ծծմբի երկօքսիդ		ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Վանաձոր	27	րնդհանուր փոշի	462	1.3 անգամ
		ծծմբի երկօքսիդ		1.7 անգամ
		ազոտի երկօքսիդ		ՀՀ նորմայի սահմաններում
ք.Ալավերդի	45	րնդհանուր փոշի	11 021	1.3 անգամ
		ծծմբի երկօքսիդ		2.1 անգամ
		ազոտի օքսիդներ		ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ածխածնի մոնօքսիդ		
ք.Հրազդան	18	րնդհանուր փոշի	226	2.5 անգամ
		ծծմբի երկօքսիդ		ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Արարատ	13	րնդհանուր փոշի	126	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Կապան	11	ծծմբի երկօքսիդ	42	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Քաջարան	15	ծծմբի երկօքսիդ	59	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Չարենցավան	10	ծծմբի երկօքսիդ	80	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Մարտունի	8	ծծմբի երկօքսիդ	64	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
գ. Սյունիք	9	ծծմբի երկօքսիդ	36	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Ծաղկաձոր	15	րնդհանուր փոշի	202	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի երկօքսիդ		
գ. Ամբերդ	1	ամոնիակ	30	ՀՀ նորմայի սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ, ազոտի երկօքսիդ, նիտրատ իոն	89	...
		քլոր, նիտրատ, սուլֆատ, ամոնիում իոններ և 21 քիմիական տարրեր	30	

5.4.2. Մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկում: Նոյեմբերին մակերևութային ջրերի նմուշառ կատարվել է հանրապետության 23 գետերի և Երևանյան լճի 49 դիտակետերում: Վերցված 49 փորձանմուշներում որոշվել է 45-ական ցուցանիշ:

ՀՀ գետավազանային ջրերի քիմիական կարգավիճակն ըստ վերահսկվող նյութերի, 2017թ. նոյեմբեր

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութը	
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական		
Հյուսիսային	Դեբեդ	Փամբակ	2	ք.Սպիտակից 0.5 կմ ներքև	3	4	Ընդհանուր անօրգանական ազոտ	
					4		Նիտրատ իոն	
			3	ք.Վանաձորից 0.6 կմ վերև	3	3	Նիտրատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ	
			4	ք.Վանաձորից 4.5 կմ ներքև	3	5	ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր, կախյալ նյութեր	
					4		Նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ	
					5		Ամոնիում իոն	
		5	Մարցիգետի թափման կետից 0.5 կմ ներքև	3	3	ԹՔՊ, երկաթ, կախյալ նյութեր		
				6	ք.Այրումից 0.5 կմ վերև	3	5	Նիտրատ իոն, կախյալ նյութեր
						5		Մոլիբդեն
		7	ՀՀ պետական սահմանի մոտ	3	5	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, կախյալ նյութեր		
				5		Մոլիբդեն		
		Չորագետ	8	ք.Ստեփանավանից 0.5 կմ վերև	3	3	ԹՔՊ, վանադիում	
	Մարցիգետ	13	Գետաբերան	3	3	ԹՔՊ		
	Ախթալա	14	Գետաբերան	3	5	ԹՔՊ, կալցիում, ընդհանուր լուծված աղեր		
				4		Մոլիբդեն, մանգան, կոբալտ		
				5		Յինկ, կադմիում, սուլֆատ իոն		
	Շնող	343	Գետաբերան	3	5	Ֆոսֆատ իոն, պղինձ, կալիում, սուլֆատ իոն		
				5		Մոլիբդեն, կախյալ նյութեր		
Աղստև	Աղստև	15	ք.Դիլիջանից 1.2 կմ վերև	2	2	-		
		16	ք.Դիլիջանից 0.5 կմ ներքև	2	2	-		
		17	ք.Իջևանից 1 կմ վերև	2	2	-		
		18	ՀՀ պետական սահմանի մոտ	3	3	Ամոնիում իոն		
	Գետիկ	20	Գետաբերան	3	3	Ֆոսֆատ իոն		
Ախուրյան	Ախուրյան	33	ք.Գյումրիից 0.8 կմ վերև	3	4	Մոլիբդեն		
				4		Երկաթ, կախյալ նյութեր		
				34	ք.Գյումրիից 5 կմ ներքև	3	4	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, կախյալ նյութեր
		4	Ամոնիում իոն					
		35	Երվանդաշատ գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	4	ԹՔՊ, մոլիբդեն, ընդհանուր ֆոսֆոր		
				4		Ֆոսֆատ իոն		
	Կարկաչուն	38	Գետաբերան	3	5	ԹՔՊ, կալցիում, կալիում, նատրիում, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր, ընդհանուր լուծված աղեր		
				4		Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, սուլֆատ իոն		
				5		Նիտրիտ իոն		

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութը
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Ախուրյան	Մեծամոր	Մեծամոր	40	ք.Վաղարշապատից 10 կմ հարավ	3	5	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, կայցիում, բոր
					4		Նիտրիտ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
					5		Լուծված թթվածին, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն
			41	ք.Վաղարշապատից 11 կմ հարավ-արևելք	3	5	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, կայցիում, բոր
					4		Նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
					5		Լուծված թթվածին, ամոնիում իոն
			42	Ռանչպար գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	4	Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր
					4		ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն
			Հրազդան	Քասախ	Քասախ	47	Գետաբերան
4	Նիտրատ իոն						
Հրազդան (միջին ներքին հոսանք)	Հրազդան	53		Արգել գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	5	ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն
					4		Կալիում
					5		Վանադիում
					3		ԹՔՊ, կալիում
					4		Վանադիում
					5		Վանադիում
		54		Արգնի ՀԷԿ-ից 0.5 կմ ներքև	3	5	Նատրիում, քլորիդ իոն, ընդհանուր լուծված աղեր, կալիում, կալիում
					4		Կոբալտ, կալիում
					5		Լուծված թթվածին, ԹՎՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան, վանադիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
		55		ք.Երևանից 6 կմ ներքև, Դարբնիկ գյուղի մոտ	3	5	ԹՔՊ, կայցիում, նատրիում, քլորիդ իոն, սուլֆատ իոն, ընդհանուր լուծված աղեր
					4		Լուծված թթվածին, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, կոբալտ, կալիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
					5		Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, վանադիում
		56		Գետաբերան	3	5	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, քրոմ, մանգան, կոբալտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, ընդհանուր լուծված աղեր
4	Նիտրիտ իոն կալիում, նատրիում, քլորիդ իոն						
5	Վանադիում						
225	Գեղանիստ գյուղի մոտ	3	5	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, քրոմ, մանգան, կոբալտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, ընդհանուր լուծված աղեր			
		4		Նիտրիտ իոն կալիում, նատրիում, քլորիդ իոն			
		5		Վանադիում			

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութը
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Հրազդան	Հրազդան (միջին ներքին հոսանք)	Գետառ	59	Գետաբերան	3	5	ԹՔՊ, կոբալտ, կալցիում, կալիում, նատրիում, ընդհանուր լուծված աղեր
					4		Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն
					5		Ֆոսֆատ իոն, վանադիում
	Մարմարիկ	Մարմարիկ	57	Հանքավան գյուղից 0.5 կմ վերև	3	3	ԹՔՊ
			58	Գետաբերան	3	5	ԹՎՊ, ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, վանադիում, երկաթ, կալիլայ նյութեր
					4		Մանգան, ընդհանուր անօրգանական ազոտ
	5	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր ֆոսֆոր					
	Տանձաղբյուր	Տանձաղբյուր	311	ք.Ծաղկաձորից վերև	3	3	ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն, վանադիում, ալյումին
			312	ք.Ծաղկաձորից ներքև	3	5	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
					4		Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան
	5	Վանադիում					
	Արարատյան	Արվիա	Արվիա	84	ք.Վայքից 0.5 կմ վերև	2	2
85				ք.Վայքից 0.5 կմ ներքև	3	4	Կոբալտ
					4		Սոլիբրեն, սուլֆատ իոն
86	ք.Եղեգնաձորից 0.5 կմ վերև	3	3	Սոլիբրեն			

Արաքս գետի աղտոտվածության վիճակը, 2017թ. նոյեմբեր

Դիտակետի համարը	Դիտակետը (հատվածքը)	ՍԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները														
		ԹԿՊ, ՍԹԿ=30 մգ/լ	ԹՔՊ, ՍԹԿ=30 մգ/լ	ամոնիում իոն, ՍԹԿ=0.39 մգ N/լ	նիտրիտ իոն, ՍԹԿ=0.024 մգ N/լ	սուլֆատ իոն, ՍԹԿ= 100 մգ/լ	ցինկ, ՍԹԿ=0.001 մգ/լ	պղինձ, ՍԹԿ=0.001 մգ/լ	քրոմ, ՍԹԿ=0.001 մգ/լ	Նիկել, ՍԹԿ=0.01 մգ/լ	մանգան, ՍԹԿ=0.01 մգ/լ	վանադիում, ՍԹԿ=0.001 մգ/լ	երկաթ, ՍԹԿ=0.5 մգ/լ	Մագնեզիում, ՍԹԿ=0.001 մգ/լ	ալյումին, ՍԹԿ=0.04 մգ/լ	սելեն, ՍԹԿ=0.001 մգ/լ
25	Սուրմալու գյուղի դիմաց	-	-	-	-	-	-	2.0	3.3	-	2.1	11.0	-	-	4.5	0.9
26	Հրազդան գետի թափման կետից վերև	-	-	7.3	3.1	1.5	-	1.8	6.4	-	2.6	17.9	-	-	-	1.8
27	Հրազդան գետի թափման կետից ներքև	-	-	9.2	3.8	1.5	-	1.5	5.3	-	-	18.5	-	-	-	2.3
29	(համապատասխանում է ՀՄԿ (Հայաստանյան մոնիթորինգի կայան)-1-ին)	1.4	1.2	-	2.8	2.2	-	2.6	5.4	-	4.7	11.5	1.3	-	4.0	1.8

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Դիտակետի համարը	Դիտակետը (հատվածքը)	ՍԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները														
		ԹԿՊ, ՍԹԿ=3նգ/լ	ԹՔՊ, ՍԹԿ=30նգ/լ	ամոնիում իոն, ՍԹԿ=0.39 մգ N/լ	նիտրիտ իոն, ՍԹԿ= 0.024 մգN/լ	սուլֆատ իոն, ՍԹԿ= 100 մգ/լ	ցինկ, ՍԹԿ= 0.001 մգ/լ	պղինձ, ՍԹԿ= 0.001 մգ/լ	բրոմ, ՍԹԿ= 0.001մգ/լ	Երկեղ, ՍԹԿ= 0.01 մգ/լ	մանգան, ՍԹԿ= 0.01 մգ/լ	վանադիում, ՍԹԿ= 0.001 մգ/լ	երկաթ, ՍԹԿ=0.5 մգ/լ	Մագնեզիում, ՍԹԿ=0.001 մգ/լ	ալյումին, ՍԹԿ= 0.04 մգ/լ	սելեն, ՍԹԿ= 0.001 մգ/լ
ԻՄԿ-1 (Իրանական մոնիթորինգի կայան)	ՀՄԿ-1-ի դիմաց իրանական ափ	1.4	1.2	-	3.1	2.2	-	7.4	10.4	1.3	11.5	19.1	2.2	-	10.8	3.4
30 (ՀՄԿ-2)	ք.Ագարակից 2.5 կմ հարավ-արևելք	1.4	1.3	-	3.0	2.3	3.5	491.6	9.6	1.4	20.2	20.2	1.6	1.2	17.,1	2.9
ԻՄԿ-3	ՀՄԿ-2-ի դիմաց իրանական ափ	1.6	1.2	-	3.0	2.2	-	6.3	13.0	1.8	9.2	20.4	3.0	-	15.3	3.8
ՀՄԿ-3	Մեղրիգետի թափման կետից վերև	1.4	1.6	-	2.8	2.1	-	54.6	9.3	-	10.8	18.2	2.6	-	23.4	3.9
ԻՄԿ-5	ՀՄԿ-3-ի դիմաց իրանական ափ	1.3	-	-	3.0	2.2	-	73.2	11.3	1.6	12.9	23.7	5.2	-	29.4	2.9

ՀՀ ջրամբարների ջրերի քիմիական կարգավիճակն ըստ վերահսկվող նյութերի, 2017թ. նոյեմբեր

Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութը
			ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Երևանյան լիճ	112	Ամբարտակի մոտ	3	3	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ